

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2025-12-18

MHN § 108

Yttrande -Remiss av förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Änr MHN ALL.2025.3559

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avger remissvar i enlighet med miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse.

Protokollsanteckning

Jag anser att de barn och vuxna vars livskvalité försämras till följd av alkoholmissbruk med relaterade samhällskostnader väger tyngre än privatpersoners och företagens önskemål om fler och enklare möjligheter att sälja och köpa alkohol. Petronella Lundmark (S).

Sammanfattning

Nämnden ställer sig positiv till en uppdatering, modernisering och förenkling av bland annat det matkrav som finns i nuvarande alkohollag. Vi befarar dock att slopandet av matservering och eget kök innebär ett ökat ansvar och ökad belastning för kommunerna. Detta med hänsyn till det förväntade ökade antalet ansökningar som förväntas inkomma om förslaget verkställs. Särskilt när det gäller prövningen av den ekonomiska och personliga lämpligheten i diverse nya tänkbara verksamheter, som i och med förslaget skulle kunna bli föremål för ett serveringstillstånd.

Detsamma gäller även det ökade tillsynsansvar, både när det gäller inre och yttre tillsyn för diverse nya verksamheter, som åligger kommunen enligt alkohollagen.

Förenklingsrådet uppger att förslaget innebär kostnadsbesparingar för en speciell grupp av näringsidkare. Hur påverkas andra näringsidkare vars verksamheter bygger på varor och tjänster, kopplade till restaurangsektorn? Det finns också frågetecken kring hur lagförändringen skulle komma att påverka arbetsmarknaden/utbildningar knutna till restaurangbranschen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2025-12-18

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avger remissvar i enlighet med miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse

Barnkonsekvensanalys (bil.)

Förenklingsrådets förslag "Avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol" (bil.)

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Rose-Marie Moos
044-13 64 96
rose-marie.moos@kristianstad.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande - Remiss av förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Dnr ALL.2025.3559
Socialdepartementets dnr S2025/01618

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avger remissvar i enlighet med miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Nämnden ställer sig positiv till en uppdatering, modernisering och förenkling av bland annat det matkrav som finns i nuvarande alkohollag. Vi befärar dock att sloandet av matservering och eget kök innebär ett ökat ansvar och ökad belastning för kommunerna. Detta med hänsyn till det förväntade ökade antalet ansökningar som förväntas inkomma om förslaget verkställs. Särskilt när det gäller prövningen av den ekonomiska och personliga lämpligheten i diverse nya tänkbara verksamheter, som i och med förslaget skulle kunna bli föremål för ett serveringstillstånd. Detsamma gäller även det ökade tillsynsansvar, både när det gäller inre och yttre tillsyn för diverse nya verksamheter, som åligger kommunen enligt alkohollagen.

Förenklingsrådet uppger att förslaget innebär kostnadsbesparingar för en speciell grupp av näringsidkare. Hur påverkas andra näringsidkare vars verksamheter bygger på varor och tjänster, kopplade till restaurangsektorn? Det finns också frågetecken kring hur lagförändringen skulle komma att påverka arbetsmarknaden/utbildningar knutna till restaurangbranschen.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse
Barnkonsekvensanalys (bil.)
Förenklingsrådets förslag "Avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol" (bil.)

Ärendet

Bakgrund

Förenklingsrådet ha begärt ett remissvar av Kristianstad kommun på sitt förslag "Avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol", med sista svarsdag 20 januari 2026.

Yttrande

Alkohollagen är en skyddslag vars främsta uppgift är att skydda framförallt unga. Nämnden ställer sig positiv till förändringar, såsom lättare matkrav. Detsamma gäller möjligheter för verksamheter med enbart serveringsyta utomhus att erhålla stadigvarande serveringstillstånd. Vi anser att det vore tillräckligt med småjusteringar i nuvarande alkohollag, för att tillgodose huvudsyftet med Förenklingsrådets förslag, att skapa fler mötesplatser. Genom förenklingsarna skulle man minska kostnader för dagens tillståndshavare samt göra det möjligt för fler matställen/krogar med serveringstillstånd att etableras. Nuvarande och kommande tillståndshavares möjligheter till att driva sina verksamhet på ett mer hållbart och ekonomiskt sätt skulle ökas.

Så som Förenklingsrådets förslag nu är utformat, innebär det att landets kommuner kommer att få ett stort ansvar för att pröva den ekonomiska och personliga lämpligheten på diverse "nya verksamhetsområde". Detta ökar även risken för att landets kommuner kommer att göra olika bedömningar gällande vilka "övriga" verksamheter som skulle kunna vara lämpliga att beviljas ett serveringstillstånd. Vidare bör det påtalas att då övergångsbestämmelser saknas, kommer kommunerna få hantera ett stort antal ändringar/ansökningar från de befintliga tillståndshavarna som önskar plocka bort sitt matkrav. Även här finns risk att landets kommuner kommer att hantera dessa "befintliga tillståndshavare" som önskar plocka bort sitt matkrav olika, antingen som en ny ansökan eller som en ändring i ett befintligt tillstånd. Problematiken med att det görs olika bedömningar i landet, är något som krögarna redan i dag upplever som ett stort problem, som t ex olika tolkningar av matkravet.

Vidare innebär förslaget att kommunernas tillsynsansvar ökas både när det gäller inre och yttre tillsyn, vilket även innebär ökade kostnader för kommunerna. Det yttre tillsynsansvaret delas med polismyndigheten som även de skulle få ett ökat tillsynsansvar och därmed en ökad tillsynsburda.

Det är osäkert var ett eventuellt tillsynsansvar hamnar gällande verksamheter med cateringstillstånd om kravet på eget kök tas bort.

Förslaget innebär också att skillnaderna gällande tillfälliga och stadigvarande tillstånd suddas ut. Detta, i och med att tillfälliga tillstånd har ett lägre matkrav. Om matkravet tas bort finns det inte längre något skäl ur konkurrenshänseende, att reglera tillfälliga tillstånd. Finns det inget matkrav finns det inte heller något skäl att reglera varken tid, antal tillfällen eller matutbud. Det finns heller ingen anledning att ha ett särskilt provsmakningstillstånd på tillverkningsstället, då även de som inte alls tillverkar alkohol kan starta upp med alkoholservering utan att ta hänsyn till provsmakningsmängder. Detsamma gäller för pauservering. Vidare vill vi nämna att förslaget också innebär att verksamheter utan serveringstillstånd, men som serverar folköl, får ett högre matkrav än de med serveringstillstånd.

I alkohollagen finns inget krav på "restaurangkök". Det plockades bort i och med den nya alkohollagen (2010:1622). Redan idag har alkohollagen öppnat upp för möjligheten att anpassa köket och dess utrustning till att klara av tillagning/tillredning av den mat som ska serveras och till det antal tänkta gäster..

Det finns fördelar med ett enhetligt minimikrav i landet gällande matutbud, vilket borde tas fram, förslagsvis av Folkhälsomyndigheten.

Förslag på justeringar i alkohollagen (2010:1622):

- en vidare tolkning av begreppet "lagad eller på annat sätt tillredd mat" som möjliggör att även prefabricerad mat som tillagas i det egna köket räknas in i matutbudet som kvalifikation för serveringstillståndet.
- vidga begreppet serveringslokal, vilket gör det möjligt för verksamheter med enbart uteservering att erhålla stadigvarande serveringstillstånd.

Barnkonsekvensanalys

Det går inte att utesluta att konsekvensen med förslaget öppnar upp för att fler verksamheter tillåts servera alkohol. Detta är inget som ur ett barnperspektiv kan ses som positivt. En naturlig konsekvens av att tillgängligheten för alkohol ökar i samhället är att barnens otrygghet och sårbarhet ökar. Detta till följd av att fler ställen/mötesplatser ges möjlighet att servera alkohol. Förslaget från Förenklingsrådet bedöms förändra för barn jämfört med tidigare och en barnkonsekvensanalys har genomförts och bilagts.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Tjänsteskrivelsen är digitalt signerad av Rose-Marie Moos och granskad av Helena Östling, förvaltningschef och Peter Osgyani, avdelningschef.
Beslutet expedieras enligt instruktioner i missiv/remiss.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Rose-Marie Moos
044-13 64 96
rose-marie.moos@kristianstad.se

Barnkonsekvensanalys

Planerad åtgärd/beslut

Ökad tillgänglighet för servering av alkohol i alla möjliga verksamheter i och med att mat- och kökskravet tas bort.

Berörd målgrupp

Alla barn.

Påverkan av åtgärd/beslut på barn

Det går inte bortse att om tillgängligheten av alkohol ökar är det något som påverkar barnen negativt. Nämnden ställer sig bakom de negativa konsekvenser som Förenklingsrådet själva belyser på sidan 90 - 91 i förslaget.

Beaktande av barnkonventionens intentioner

Kristianstad kommun arbetar aktivt för att stärka tryggheten för invånarna varav barnen utgör en sårbar grupp som vi vill särskilt värna om.

Genomförande av barnkonsekvensanalys

Datum: 2025-12-10
Barnkonsekvensanalys genomförd av: Rose-Marie Moos